

Motion till riksdagen 2025/26:1439

av Patrik Lundqvist m.fl. (S)

Stöd till barn till föräldrar med missbruksproblematik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att göra det obligatoriskt för kommuner att arbeta med att identifiera och ge stöd till barn och unga som lever i familjer med beroendeproblematik och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På tok för många barn och ungdomar i Sverige lever med en eller flera vuxna som har problem med alkoholmissbruk eller beroende.

En uppskattning från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning visar fyra olika nivåer av påverkan:

- Över 20 procent av barnen, vilket motsvarar upp till 430 000, har haft minst en förälder med alkoholproblem under sin uppväxt.
- 15 procent, cirka 320 000 barn, har påverkats negativt av att växa upp med en förälder som har alkoholproblem.
- 10 procent, omkring 215 000 barn, uppger att de har påverkats mycket negativt.
- 5 procent, cirka 75 000 barn, har en förälder som har behövt sjukhusvård eller avlidit på grund av alkoholrelaterade problem.

Denna situation påverkar barnen på olika sätt. Vissa undviker att bjuda hem vänner av rädsla för att föräldern ska vara berusad eller i dåligt skick. Andra får ta ansvar för hemmet och sina syskon eftersom föräldrarna inte klarar det.

Det har skett en positiv förändring i att problemen nu uppmärksammas och erkänns, delvis för att vi ser beroende som en sjukdom. Det stigma som tidigare funnits kring att prata om dessa problem har minskat, även om det fortfarande finns mycket kvar att göra för att barn ska känna sig trygga med att lyfta sina problem.

För att färre barn ska växa upp med föräldrar som har alkoholproblem krävs flera åtgärder. Tidiga insatser och effektiv behandling för vuxna med alkoholproblem eller som befinner sig i riskzonen är grundläggande för att stötta de som drabbas och deras barn. En restriktiv alkoholpolitik är också viktig för att färre ska hamna i problem och för att de som gör det ska ha det lite lättare att ta sig ur dem. För de barn som redan är drabbade kan samtalsgrupper eller andra stödformer vara till hjälp.

Organisationen Junis genomför årligen en kartläggning av hur kommunerna stödjer barn som växer upp under dessa omständigheter. Stödet kan inkludera samtalsstöd, deltagande i stödgrupper, kontaktpersoner eller hjälp via elevhälsan. Små medel egentligen, men något som kan vara av avgörande betydelse för de som får det.

Den senaste undersökningen visade att inte mer än runt 3 500 barn i Sverige fått någon form av stöd, vilket är mindre än en procent av de drabbade.

Att synliggöra barnens situation och de problem som deras föräldrars alkoholbruk skapar är avgörande. Det är viktigt både för barnens nuvarande välbefinnande och för att förhindra att de utvecklar egna problem med beroende eller psykisk ohälsa. Det bör vara en självklarhet att alla kommuner i Sverige erbjuder stödsamtal, stödgrupper eller andra lämpliga metoder för att hjälpa dessa utsatta barn.

Patrik Lundqvist (S)

Sanna Backeskog (S)

Linnéa Wickman (S)

Kristoffer Lindberg (S)